

Міжнародна хартія фізичного виховання, фізичної активності та спорту

Преамбула

Генеральна конференція ЮНЕСКО

1. *Нагадуючи*, що в Статуті Організації Об'єднаних Націй народи проголосили свою віру в основні права людини, у гідність і цінність людської особистості, а також підтвердили свою рішучість сприяти соціальному прогресу й поліпшення умов життя;
2. *Нагадуючи*, що згідно з положеннями Загальної декларації прав людини кожна людина має право на всі права і свободи, викладені в ній, без будь-якої дискримінації за расою, кольором шкіри, статтю, мовою, релігією, політичними переконаннями, національністю чи соціальним походженням, економічним статусом, народженням чи будь-яким іншим станом;
3. *Переконана* в тому, що умовою здійснення прав людини є можливість для кожної людини безпечно та вільно розвивати та підтримувати рівень свого фізичного, психологічного та соціального благополуччя та здібностей,
4. *Наголошуючи* на тому, що ресурси, повноваження та відповідальність за фізичне виховання, фізичну активність і спорт повинні розподілятися без дискримінації за статтю, віком, обмеженими можливостями або будь-якої іншою ознакою, з метою подолання відчуження, з яким стикаються вразливі та маргіналізовані групи,
5. *Визнаючи*, що культурне розмаїття у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту є частиною нематеріальної спадщини людства і включає спортивні ігри, розваги та танці, а також організовані та неорганізовані, змагальні, традиційні та народні види спорту та ігри,
6. *Визнаючи*, що фізичне виховання, фізична активність та спорт здатні забезпечити широкий спектр особистих та суспільних благ, таких як здоров'я, соціально-економічний розвиток, розширення можливостей молоді, примирення та мир,
7. *Наголошуючи*, що забезпечення якості фізичного виховання, фізичної активності та спорту має важливе значення для повного розкриття закладеного в них потенціалу з метою заохочення таких цінностей, як справедливість, рівність, чесність, прагнення до досконалості, відданість справі, сміливість, здатність працювати в команді, дотримання правил і законів, повага до себе та інших, дух спільноти та солідарності, а також радість та задоволення,

8. *Наголошуючи*, що для забезпечення якості фізичного виховання, фізичної активності та спорту весь персонал, від фахівців до волонтерів, повинен мати можливість отримання відповідної підготовки, супроводу та консультування.

9. *Підкреслюючи*, що отриманий у ранньому віці ігровий досвід з батьками та вихователями, а також якісне фізичне виховання є найважливішими вихідними умовами набуття дітьми навичок, ставлень, цінностей, знань, розуміння та задоволення, необхідних для участі у фізичній активності, для заняття спортом та участі в житті суспільства в цілому,

10. *Підкреслюючи*, що фізичне виховання, фізична активність і спорт повинні сприяти зміцненню зв'язків між людьми, солідарності, взаємоповазі та взаєморозумінню, а також повазі до недоторканності та гідності кожної людини,

11. *Наполягаючи* на тому, що узгоджені дії та співробітництво між зацікавленими сторонами на всіх рівнях є необхідною умовою для захисту цілісності та потенційної користі фізичного виховання, фізичної активності та спорту від дискримінації, расизму, гомофобії, булінгу, допінгу, махінацій, надмірних тренувальних навантажень для дітей, сексуальної експлуатації, торгівлі людьми та насильства,

12. *Усвідомлюючи*, що фізичне виховання, фізична активність та спорт можуть приносити ще більшу користь, якщо заняття ними проводяться відповідально в умовах природного середовища, і що це сприяє шанобливому ставленню до ресурсів нашої планети, а також інтересу до збереження та використання цих ресурсів на благо всього людства,

13. *Проголошує* цю Міжнародну хартію, що пропонує використовувати фізичне виховання, фізичну активність та спорт на користь розвитку людини, та *закликає* всіх, зокрема уряди, міжурядові, спортивні та неурядові організації, бізнес-спільноту, засоби масової інформації, працівники освіти, дослідників, фахівців у галузі спорту та волонтерів, спортсменів-учасників та їхній допоміжний персонал, суддів, сім'ї, а також глядачів керуватися положеннями цієї Хартії та поширювати її, щоб її принципи отримали практичне втілення на користь всього людства.

* * *

Стаття 1 – Фізичне виховання, фізична активність та спорт є фундаментальним правом кожної людини

1.1 Кожна людина має фундаментальне право на доступ до фізичного виховання, фізичної активності та спорту без будь-якої дискримінації за етнічним походженням, статтю, сексуальною орієнтацією, мовою, релігією, політичними чи іншими переконаннями, національними або соціальним походженням, майновим станом чи будь-якою іншою ознакою.

1.2 Свобода підвищувати рівень свого фізичного, психологічного та соціального добробуту та здібностей за допомогою цих занять повинна підтримуватись усіма урядовими, спортивними та освітніми установами.

1.3 Інклюзивні, адаптовані та безпечні можливості брати участь у фізичному вихованні, фізичній активності та спорті повинні бути доступні всім людям, особливо дітям дошкільного віку, жінкам та дівчатам, людям похилого віку, особам з обмеженими можливостями та представникам корінного населення.

1.4 Рівні можливості участі та залучення до супроводу та прийняття рішень на всіх рівнях у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту, будь то з метою відпочинку, зміцнення здоров'я чи досягнення високих результатів, є правом кожної дівчинки та кожної жінки, дотримання якого має забезпечуватися самим активним чином.

1.5 Різноманітність форм фізичного виховання, фізичної активності та спорту є основною ознакою їх цінності та привабливості. Традиційні та народні ігри, танці та види спорту, у тому числі в їх сучасних і нових формах, відображають багату культурну спадщину світу і мають бути предметом охорони та популяризації.

1.6 Кожна людина повинна мати можливість за допомогою фізичного виховання, фізичної активності та спорту досягти рівня, який відповідає її здібностям та інтересам.

1.7 У кожній системі освіти фізичному вихованню, фізичній активності та спорту має приділятися належне місце та необхідна увага, щоб забезпечувалася збалансований та міцний взаємозв'язок між фізичною активністю та іншими компонентами освіти. Крім того, кожна система освіти повинна забезпечити включення якісних та інклюзивних занять фізичною культурою переважно на щоденній основі, як обов'язкової частини програми початкової та середньої освіти та щоб спорт і фізична активність у школі та в усіх інших освітніх закладах відігравали невід'ємну роль у повсякденному житті дітей та молоді.

*

Стаття 2 – Фізичне виховання, фізична активність та спорт можуть забезпечити цілу низку переваг для окремих людей, спільнот та суспільства загалом

2.1 За умови належної організації роботи, викладання, ресурсного забезпечення та практичних занять фізичне виховання, фізична активність та спорт можуть значно сприяти забезпеченню цілої низки переваг для окремих людей, сімей, спільнот та суспільства загалом.

2.2 Фізичне виховання, фізична активність та спорт можуть відігравати значну роль у підвищенні рівня грамотності учасників у питаннях, що стосуються

фізичної культури, у покращенні їх самопочуття, здоров'я та у підвищенні потенціалу завдяки розвитку витривалості, сили, гнучкості, координації, рівноваги та самоконтролю. Уміння плавати є життєво необхідною навичкою для кожної людини, схильної до ризику утоплення.

2.3 Фізичне виховання, фізична активність та спорт можуть сприяти покращенню психічного здоров'я, психологічного стану та здібностей через підвищення самооцінки та впевненості у власних фізичних можливостях, зниження стресу, тривожних станів та депресії, активізації когнітивної функції та розвитку цілого ряду навичок та особистих якостей таких як здатність до взаємодії, комунікабельність, лідерство, дисциплінованість, уміння працювати в команді, які сприяють успішній участі в житті суспільства, успіхам у навчанні та інших аспектах.

2.4 Фізичне виховання, фізична активність та спорт можуть сприяти соціальному благополуччю та здібностям шляхом встановлення та зміцнення зв'язків із спільнотами і стосунків із сім'єю, друзями та однолітками, формування відчуття приналежності та прийняття, розвиток позитивного соціального ставлення та поведінки і залучення людей з різних культурних, соціальних та економічних середовищ задля досягнення спільних цілей та реалізації спільних інтересів.

2.5 Фізичне виховання, фізична активність та спорт можуть сприяти профілактиці та реабілітації людей, які зазнають ризику наркотичної залежності, зловживання алкоголем і тютюном, злочинності, експлуатації та крайньої бідності.

2.6 Завдяки фізичному вихованню, фізичній активності та спорту суспільство загалом може отримати значні переваги з погляду охорони здоров'я, розвитку соціальної сфери та економіки. Активний спосіб життя сприяє запобіганню серцево-судинним захворюванням, діабету, раку, а також ожиріння і, зрештою, знижує ризик передчасної смерті. Крім того, він дозволяє знизити витрати на охорону здоров'я, сприяє підвищенню продуктивності праці, розвитку громадянської активності та зміцненню соціальної згуртованості.

*

Стаття 3 – Усі зацікавлені сторони повинні брати участь у формуванні стратегічного бачення, у визначенні політичних рішень та пріоритетів

3.1 Наявність стратегічного бачення щодо фізичного виховання, фізичної активності та спорту є необхідною умовою для забезпечення збалансованого та оптимального впливу при здійсненні стратегій та пріоритетів на різних рівнях.

3.2 Усі зацікавлені сторони, особливо національні та місцеві органи влади, відповідальні за питання спорту, освіти, молодіжної політики, охорони

здоров'я, активного відпочинку, розвитку, міського планування, охорони навколишнього середовища, транспорту, гендерної рівності та політики щодо людей з обмеженими можливостями, а також міжурядові організації, олімпійський та паралімпійський рухи, спортивні організації, неурядові структури, бізнес-спільноти, засоби інформації, працівники освіти, дослідники, фахівці в галузі спорту та волонтери, спортсмени-учасники та їх допоміжний персонал, судді, сім'ї, а також глядачі несуть спільну відповідальність за формування та здійснення політики у галузі фізичного виховання, фізичної активності та спорту; при цьому всім згаданим зацікавленим сторонам має бути надана можливість здійснювати цю відповідальність.

3.3 Органи державної влади на всіх рівнях та організації, що діють від їх імені, повинні вживати заходів щодо розроблення та імплементації законів і нормативних положень, визначення національних планів розвитку спорту з чіткими цілями, а також вживати інших заходів для заохочення фізичного виховання, фізичної активності та спорту, включаючи забезпечення матеріальної, фінансової та технічної підтримки.

3.4 Стратегії та політика щодо фізичного виховання, фізичної активності та спорту повинні надавати особливу підтримку волонтерському сектору, щоб забезпечити його постійний розвиток та участь, зміцнення права цього сектору на свободу асоціацій та визнання його внеску у формування культури демократії.

3.5 Постійне інвестування у сферу фізичного виховання є найважливішою складовою прихильності всіх країн до справи розвитку освіти та спорту, у зв'язку з чим необхідно забезпечити збереження та зміцнення бюджетних асигнувань на реалізацію якісних державних програм у галузі фізичного виховання.

3.6 Держави та міста, які розглядають можливість проведення у себе великих спортивних заходів, повинні передбачити таку можливість у своїй довгостроковій стратегії у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту з метою підтримки та підвищення рівня фізичної активності населення та сприяння соціальної згуртованості.

*

Стаття 4 – Програми у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту повинні мотивувати брати участь у них впродовж усього життя

4.1 Програми у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту повинні розроблятися з урахуванням потреб та індивідуальних особливостей людей, які беруть участь у цих програмах впродовж усього свого життя.

4.2 Позитивний досвід ігрової діяльності, спортивних ігор та фізичної активності в ранньому віці має стати для всіх пріоритетним напрямком роботи, що дозволяє закласти основу для набуття знань, навичок, ставлення та мотивації, необхідних для продовження занять фізичною культурою та спортом впродовж усього життя.

4.3 Оскільки фізичне виховання є невід'ємною частиною шкільних навчальних програм, пов'язаних з розвитком компетентності учнів та їх впевненості у собі у сфері спорту та фізичної активності, воно забезпечує механізм навчання навичкам, настановам та знанням, необхідним для фізичної активності та занять спортом впродовж усього життя; якісні та загальнодоступні уроки фізичної культури, які проводять кваліфіковані викладачі фізкультури, повинні бути обов'язковими в усіх класах та на всіх рівнях освіти.

4.4 Програми у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту повинні бути предметом систематичного моніторингу та оцінки з боку відповідних національних установ, що дозволяють оцінити ступінь їх відповідності потребам тих, для кого вони призначені.

*

Стаття 5 – Усі зацікавлені сторони повинні забезпечувати стійкий характер своєї діяльності з економічної, соціальної та екологічної точок зору

5.1 При плануванні, здійсненні та оцінці своєї діяльності організації, які надають послуги в галузі фізичного виховання, фізичної активності та спорту, а також організатори спортивних заходів повинні приділяти належну увагу дотриманню головного принципу стійкості, незалежно від того, чи йдеться про сферу економіки, соціальну сферу, екології чи спорту.

5.2 Враховуючи, що зростаюче споживання товарів та послуг спортивного призначення може позитивно впливати на світову економіку, індустрія спорту повинна взяти на себе відповідальність за розробку та впровадження безпечних для суспільства та екології методів роботи.

5.3 Слід запобігати будь-якому негативному впливу на навколишнє середовище під час спортивних занять у приміщеннях та на відкритому повітрі. Власники спортивної інфраструктури несуть особливу відповідальність за запобігання недбалій поведінки, що може загрожувати для оточуючих, зокрема шуму, сміття, використання хімічних продуктів та заподіяння іншої потенційної шкоди навколишній природі.

5.4 Усі сторони, залучені до проведення великих спортивних заходів – зокрема їх організатори, органи влади, спортивні організації, комерційні структури, засоби масової інформації – повинні забезпечувати стабільність для місцевих

спільнот, які приймають у себе ці заходи, з огляду на фінансові витрати, впливу на навколишнє середовище та суспільство, подальше використання спортивної інфраструктури та можливостей для занять спортом та фізичної активності.

*

Стаття 6 – Наукові дослідження, дані та оцінка є невід’ємними компонентами розвитку фізичного виховання, фізичної активності та спорту

6.1 Політичні рішення повинні ґрунтуватися на достовірних фактах. Якісна розробка політики обумовлена високою якістю інформації, отриманої з низки джерел, у тому числі результатів наукових досліджень, експертних знань, засобів масової інформації, консультацій зацікавлених сторін, а також оцінки та моніторингу здійснення попередніх стратегій і програм.

6.2 Уряди та інші ключові зацікавлені сторони повинні ініціювати та підтримувати проведення досліджень у галузі фізичного виховання, фізичної активності та спорту.

6.3 Дослідження, збір даних та оцінка повинні здійснюватися з дотриманням етичних стандартів та унеможлиблювати застосування неналежних видів практики у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту, таких як допінг, шахрайство або інші види порушень.

6.4 Збір та поширення результатів наукових досліджень, оцінок та інших документів з питань фізичного виховання, фізичної активності та спорту має надзвичайно важливе значення. Форма поширення результатів наукових досліджень та оцінок має забезпечувати їх доступність, зрозумілість та значущість для всіх зацікавлених сторін та широкої громадськості загалом.

6.5 Засоби масової інформації можуть відіграти вирішальну роль у наданні інформації та підвищенні поінформованості про суспільну значущість, морально-етичні цінності та користь фізичного виховання, фізичної активності та спорту. Посилення співробітництва між засобами масової інформації, науковою спільнотою та іншими зацікавленими сторонами з метою інформаційного підживлення суспільної дискусії та прийняття рішень є одночасно взаємною відповідальністю та сприятливою можливістю.

*

Стаття 7 – Викладання, тренерська робота та адміністрування у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту повинні здійснюватися кваліфікованими фахівцями

7.1 Весь персонал, на який покладено професійну відповідальність за фізичне виховання, фізичну активність та спорт, повинен мати відповідну

кваліфікацію, підготовку та можливість постійного підвищення свого професійного рівня.

7.2 Весь персонал, задіяний у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту, повинен набиратися та навчатися у достатній кількості, щоб забезпечити досягнення та підтримку рівня компетентності, необхідної для сприяння повноцінному розвитку та безпеці всіх людей, за яких він несе відповідальність. Персонал, який пройшов таку підготовку, повинен отримувати професійне визнання відповідно до покладених на них обов'язків.

7.3 Тренери-волонтери, офіційні особи та допоміжний персонал повинні отримувати відповідну підготовку та супровід з урахуванням того, що вони є неоціненним для сектора ресурсом, на який покладено основні обов'язки щодо розширення кола учасників, забезпечення їх розвитку та безпеки, заохочення широкого залучення до демократичних процесів та життя спільноти.

7.4 На всіх рівнях участі слід забезпечити широкі можливості для інклюзивної та адаптивної підготовки.

*

Стаття 8 – Важливою умовою якісного фізичного виховання, фізичної активності та спорту є наявність пристосованих та безпечних просторів, обладнання та інвентарю

8.1 Необхідно забезпечити надання та підтримку у належному стані пристосованих та безпечних просторів, обладнання, інвентарю, а також відповідного спортивного одягу для задоволення потреб учасників заходів, пов'язаних з фізичним вихованням, фізичною активністю та спортом з урахуванням відмінностей у потребах, обумовлених кліматом, культурою, статтю, віком та особливими потребами.

8.2 Органи державної влади, спортивні організації, школи та інші установи, у підпорядкуванні яких знаходяться спортивні об'єкти будь-якого рівня, повинні докладати спільних зусиль для проектування, надання та оптимізації використання споруд, обладнання та інвентарю з метою фізичного виховання, фізичної активності та спорту з урахуванням можливостей та умов природного середовища.

8.3 Робочі місця у приватному та державному секторі повинні забезпечувати можливості для фізичної активності та занять спортом через надання працівникам усіх рівнів належного обладнання, персоналу та пільг, сприяючи тим самим їхньому доброму самопочуттю та підвищенню продуктивності.

8.4 З метою сприяння здійсненню та підтримці громадянами активного та здорового способу життя органи державної влади повинні передбачати

можливості для фізичної активності та занять спортом при розробці будь-яких планів міського, сільського чи транспортного розвитку.

8.5 Здійснюючи будівництво, технічне обслуговування та експлуатацію спортивних споруд та публічних просторів для фізичного виховання, фізичної активності та спорту, відповідальні органи влади та власники спортивної інфраструктури повинні прагнути максимальної енергоефективності та ресурсозбереження, а також мінімізувати негативний вплив на навколишнє середовище.

*

Стаття 9 – Безпека та управління ризиками є необхідними умовами забезпечення якості

9.1 Фізичне виховання, фізична активність та заняття спортом повинні здійснюватися у безпечному середовищі, що забезпечує захист гідності, прав та здоров'я всіх учасників. Тренування та заходи, що підривають безпеку або спричиняють невиправданий ризик, несумісні з морально-етичними принципами та потенційною користю фізичного виховання, фізичної активності та спорту; подібна практика та заходи вимагають рішучої та негайної реакції.

9.2 Забезпечення безпеки та управління ризиками вимагає від усіх зацікавлених сторін прагнення позбавити фізичне виховання, фізичну активність та спорт від практики, що обмежує доступ або завдає шкоди учасникам, глядачам та педагогам, особливо найбільш уразливим соціальним групам, таким як діти, молодь, люди похилого віку, жінки, люди з обмеженими можливостями, мігранти та корінне населення. До прикладів шкідливої практики належать дискримінація, расизм, гомофобія, булінг, допінг та махінації, позбавлення доступу до освіти, надмірні тренувальні навантаження для дітей, сексуальна експлуатація, торгівля людьми та насильство.

9.3 Фізичне виховання, фізична активність та спорт можуть бути потужним інструментом запобігання поширеному по всьому світу явищу гендерно обумовленого насильства шляхом усунення його глибинних причин, зокрема гендерної нерівності, шкідливих соціальних норм та гендерних стереотипів.

9.4 Важливо, щоб усі зацікавлені сторони, пов'язані з фізичним вихованням, фізичною активністю та спортом, включаючи учасників, адміністраторів, викладачів, тренерів та батьків, усвідомлювали потенційні ризики, особливо для дітей, використання небезпечних чи неналежних методик проведення тренувань та змагань, а також психологічного тиску будь-якого виду.

*

Стаття 10 – Захист та сприяння доброчесності та морально-етичним цінностям у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту мають бути предметом загальної та постійної уваги

10.1 Будь-які форми фізичного виховання, фізичної активності та спорту мають бути захищені від зловживань. Такі явища як насильство, допінг, політичні маніпуляції, корупція та махінації у сфері спортивних змагань підривають престиж та довіру до фізичного виховання, фізичної активності та спорту, а також підривають їх виховну, розвиваючу та оздоровчу функції. Учасники, зокрема судді, органи державної влади, правоохоронні органи, спортивні організації, букмекерські компанії, власники пов'язаних зі спортом прав, засоби масової інформації, неурядові організації, адміністратори, працівники освіти, сім'ї, медичні працівники та інші зацікавлені сторони повинні співпрацювати, щоб забезпечити скоординоване реагування на загрози морально-етичних аспектів.

10.2 Необхідно докласти усіх зусиль для протистояння шкідливому впливу допінгу та для захисту фізичного, психологічного та соціального потенціалу та благополуччя учасників, переваг чесної гри та змагальності, морального вигляду спортивної спільноти та прав людей, що беруть участь на всіх рівнях. Загальноприйняті антидопінгові правила повинні виконуватися на всіх рівнях компетентними міжнародними та національними органами.

10.3 Махінації у сфері спортивних змагань підривають основні цінності спорту. У поєднанні з букмекерськими ставками, махінації відкривають широкі бізнес-можливості для транснаціональної організованої злочинності. Необхідно вжити ефективних заходів для сприяння національному та міжнародному співробітництву щодо боротьби з махінаціями у сфері спортивних змагань, а також скоординоване глобальне реагування з використанням відповідних міжнародно-правових інструментів.

10.4 Усі організації та установи, пов'язані з фізичним вихованням, фізичною активністю та заняттями спортом, повинні впроваджувати принципи належного управління. До них належать прозорі та демократичні процедури виборів та прийняття рішень, регулярні консультації з групами зацікавлених сторін, а також наявність чітко сформульованих положень щодо перерозподілу фінансових коштів та суворе дотримання принципів підзвітності та прозорості.

10.5 Кожен роботодавець, який провадить діяльність у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту або у суміжних галузях, повинен приділяти належну увагу психологічному та фізичному здоров'ю своїх співробітників, у тому числі професійних спортсменів. Необхідно забезпечити дотримання міжнародних конвенцій з питань праці та основних прав людини, зокрема недопущення дитячої праці та торгівлі людьми.

10.6 З метою зменшення можливостей для корупції та перевитрати коштів при організації великих спортивних заходів, організатори таких заходів, органи державної влади та інші зацікавлені сторони повинні вживати заходів щодо забезпечення максимальної прозорості, об'єктивності та справедливості під час здійснення конкурсних процедур, планування та проведення таких заходів.

10.7 Органи державної влади, які надають фінансову, матеріальну та іншу підтримку організаціям, що надають послуги у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту, мають право та зобов'язані перевіряти та контролювати належне використання виділених ними від імені суспільства ресурсів.

10.8 Органам державної влади та спортивним організаціям пропонується зміцнювати взаємодію в дусі взаємної поваги та зводити до мінімуму ризик виникнення розбіжностей завдяки чіткому визначенню своїх відповідних функцій, законних прав та сфери взаємної відповідальності у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту.

10.9 Вирішальне значення мають програми профілактики, що включають просвітницький та інформаційний компоненти, засновані на загальнолюдських цінностях. Ці програми повинні сприяти формуванню позитивного ставлення до боротьби з допінгом у спорті та негативного ставлення до махінацій у сфері спорту, корупції, неналежної поведінки та експлуатації. Програми повинні охоплювати учасників, у тому числі суддів, органи державної влади, правоохоронні органи, спортивні організації, букмекерські компанії, власників пов'язаних зі спортом прав, засоби масової інформації, неурядові організації, адміністраторів, працівників освіти, сім'ї, медичних працівників та інші зацікавлені сторони.

10.10 Органи державної влади та спортивні організації повинні заохочувати засоби інформації до популяризації та захисту морально-етичних цінностей у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту. Засобам інформації пропонується здійснювати роль критиків та незалежних спостерігачів стосовно заходів, організацій та зацікавлених сторін та інформувати широку громадськість про користь, потенційні небезпеки та виховну цінність фізичного виховання, фізичної активності та спорту.

*

Стаття 11 – Фізичне виховання, фізична активність та спорт можуть відігравати важливу роль у досягненні цілей у сфері розвитку, миру та відновлення після конфліктів та стихійних лих

11.1 Спортивні ініціативи, що здійснюються заради розвитку та миру, мають бути спрямовані на викорінення бідності, а також на зміцнення демократії, прав людини, безпеки, культури миру та ненасильства, діалогу та вирішення конфліктів, толерантності та недискримінації, соціальної інтеграції, гендерної

рівності, верховенства права, сталого розвитку, екологічної свідомості, здоров'я, освіти та ролі громадянського суспільства.

11.2 Спортивні ініціативи, що здійснюються заради розвитку та миру, повинні заохочуватися та використовуватися на підтримку профілактики конфліктів, для сприяння в рамках заходів після конфліктів та стихійних лих, розбудови громади, національної єдності та в інших зусиллях, що сприяють ефективному функціонуванню громадянського суспільства та досягненню цілей міжнародного розвитку.

11.3 Спортивні ініціативи, що здійснюються заради розвитку та миру, повинні бути інклюзивними, враховувати культурні, гендерні та вікові особливості, а також інтереси людей з обмеженими можливостями, передбачати надійні механізми моніторингу та оцінки. Вони повинні заохочувати частку місцевої участі у реалізації проектів та сприяти втіленню принципів сталого розвитку та морально-етичних цінностей, що лежать в основі всіх інших ініціатив у галузі фізичного виховання, фізичної активності та спорту.

*

Стаття 12 – Міжнародне співробітництво є необхідною умовою для розширення сфери охоплення та підвищення впливу фізичного виховання, фізичної активності та спорту

12.1 Завдяки міжнародному співробітництву та партнерству всі зацікавлені сторони повинні використовувати фізичне виховання, фізичну активність та спорт на користь розвитку, миру, солідарності та дружби між окремими людьми, спільнотами та націями.

12.2 Міжнародне співробітництво та партнерство слід використовуватися для проведення на міжнародному, регіональному та національному рівнях ефективної інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо важливості внеску, який вносять фізичне виховання, фізична активність та спорт у соціально-економічний розвиток; при цьому має сприяти у проведенні відповідних досліджень та обміну даними.

12.3 Міжнародне співробітництво та партнерство між органами державної влади, спортивними організаціями та іншими неурядовими організаціями мають вирішальне значення для скорочення існуючої нерівності між державами та всередині держав у забезпеченні доступності фізичного виховання, фізичної активності та спорту. Досягти цього завдання можна шляхом обміну передовим досвідом, здійснення освітніх програм, нарощування потенціалу, інформаційно-роз'яснювальної роботи, а також використання показників та інших інструментів моніторингу.